

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา
ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ
NSTDA's Intellectual Property Guideline

สำนักงานจัดการสิทธิเทคโนโลยี (TLO)
สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

แนวปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญา ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ NSTDA's Intellectual Property Guideline

พิมพ์ครั้งที่ 2 : กันยายน 2560

จำนวนพิมพ์ 5,000 เล่ม

สงวนลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2560 ตามพระราชบัญญัติลิขสิทธิ์ พ.ศ. 2537

โดยสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

©2017 NSTDA All rights reserved.

จัดทำโดย

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.)

111 อุทยานวิทยาศาสตร์ประเทศไทย

ถนนพหลโยธิน ตำบลคลองหนึ่ง

อำเภอคลองหลวง จังหวัดปทุมธานี 12120

โทรศัพท์ 0 2564 7000 ต่อ 1313

อีเมลล์ tlo@nstda.or.th

www.nstda.or.th/tlo

สารบัญ

คำนำ	ก
แนะนำสำนักงานจัดการสิทธิเทคโนโลยี.....	ข
การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบที่เหมาะสม	ค
การนำเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์.....	ง
ประกาศสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เรื่อง นโยบาย ด้านทรัพย์สินทางปัญญา ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ.....	1
1. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ทุนอุดหนุนการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรมแก่หน่วยงาน ภายนอก.....	3
2. การวางแผนกลยุทธ์ด้านทรัพย์สินทางปัญญาก่อนการวิจัย	4
3. สิทธิประโยชน์ที่พนักงานได้รับจากการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ ในเชิงพาณิชย์	4
4. ใครคือเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของผลงานวิจัย.....	6
5. กรณีใดที่พนักงานมีหน้าที่โอนสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาให้แก่ สวทช.....	7
6. ใครมีสิทธิยื่นขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา.....	7
7. ใครคือผู้ประดิษฐ์.....	8
8. การรักษาความลับของข้อมูล.....	8
9. ข้อพึงระวังในการเปิดเผยข้อมูลผลงานวิจัย.....	9
10. การอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensing) คืออะไร	10
11. การอนุญาตให้ใช้สิทธิในผลงานวิจัยมีขั้นตอนอย่างไร.....	11
เอกสารอ้างอิง	13

คำนำ

พิมพ์ครั้งที่ 2

เอกสารแนวปฏิบัติเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (NSTDA’s Intellectual Property Guideline) ฉบับนี้ จัดพิมพ์ขึ้นเป็นครั้งที่ 2 โดยมีวัตถุประสงค์เพื่อสร้างความตระหนักและเผยแพร่ข้อมูลเบื้องต้นเกี่ยวกับทรัพย์สินทางปัญญาแก่พนักงานและพนักงานโครงการ สวทช. (ในเอกสารฉบับนี้ รวมเรียกว่า “พนักงาน”) หน่วยงานภายนอก และ/หรือบุคคลใดที่ดำเนินการร่วมกับ สวทช. ให้มีความรู้ ความเข้าใจในทิศทางเดียวกัน เพื่อร่วมกันส่งเสริม สนับสนุน ผลักดันการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ในแนวทางที่สอดคล้องกับนโยบาย หลักเกณฑ์ และแนวปฏิบัติที่เกี่ยวข้องข้องกับการบริหารจัดการผลงานวิจัยที่ระบุไว้ในข้อบังคับ ระเบียบ คำสั่ง และประกาศต่างๆ ของ สวทช.

ณรงค์ สิริเลิศวรกุล

(นายณรงค์ สิริเลิศวรกุล)

ผู้อำนวยการ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

แนะนำสำนักงานจัดการสิทธิเทคโนโลยี (Technology Licensing Office: TLO)

TLO มีหน้าที่ในการดูแลและให้คำปรึกษาเกี่ยวกับการบริหารจัดการผลงานวิจัยของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) ให้เป็นไปอย่างมีประสิทธิภาพ เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดต่อเศรษฐกิจ สังคม และประเทศ มุ่งคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา ในผลงานวิจัยในรูปแบบที่เหมาะสม และส่งเสริมการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ทั้งในเชิงสาธารณะและในเชิงพาณิชย์ที่ก่อให้เกิดรายได้แก่ สวทช. ซึ่งรายได้ดังกล่าวจะถูกนำมาใช้ในการสนับสนุนการวิจัยและพัฒนา รวมทั้งจัดสรรรายได้ส่วนหนึ่งให้แก่พนักงานที่เกี่ยวข้องต่อไป นอกจากนี้ยังจัดให้มีกิจกรรมต่างๆ ที่มีส่วนช่วยส่งเสริมและสนับสนุนการสร้างนวัตกรรมในด้านทรัพย์สินทางปัญญาแก่สังคมในภาพรวม

การคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในรูปแบบที่เหมาะสม

งานจัดการทรัพย์สินทางปัญญา (IPM)

งานนโยบายทรัพย์สินทางปัญญา (IP Policy)

กรณีการยื่นคำขอจดทะเบียนสิทธิบัตร และเครื่องหมายการค้าและการจดทะเบียนข้อมูลลิขสิทธิ์และความลับทางการค้า ภายในประเทศไทย

กรณีการยื่นคำขอจดทะเบียนสิทธิบัตรในต่างประเทศ

นักวิจัย/ผู้เกี่ยวข้องติดต่อ TLO ผ่านระบบ myPerformance

หารือร่วมกันระหว่าง TLO และผู้เกี่ยวข้อง อาศัยเกณฑ์ตามกฎหมาย

หารือร่วมกันระหว่าง TLO และผู้เกี่ยวข้อง อาศัยเกณฑ์ตามกฎหมาย และความเหมาะสม ในการนำไปใช้ประโยชน์ แล้วให้ TLO เสนอเรื่องต่อ

ความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และ TLO ตรงกัน

ความเห็นของผู้เกี่ยวข้อง และ TLO ไม่ตรงกัน ให้ผู้เกี่ยวข้องเสนอเรื่องต่อ

ยื่น/ไม่ยื่นขอรับความคุ้มครอง

การพิจารณาโดยผู้อำนวยการหน่วยงานเฉพาะทาง โดยอาศัยอำนาจที่ได้รับมอบหมายจาก “คณะกรรมการบริหารจัดการผลงานวิจัย”

บันทึกลงฐานข้อมูล และแจ้งให้ผู้เกี่ยวข้องทราบ

การนำเทคโนโลยีไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

ทรัพย์สินทางปัญญา (IP)

งานธุรกิจทรัพย์สินทางปัญญา (IPB)

นักวิจัย/ผู้เกี่ยวข้อง
ติดต่อ TLO

(1) พัฒนาโอกาสไปสู่ผู้รับอนุญาต
ให้ใช้สิทธิเป้าหมาย

- วิเคราะห์โอกาสทางธุรกิจของเทคโนโลยี
- กำหนดกลุ่มผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิเป้าหมาย
และสื่อสารข้อมูลไปยังเป้าหมาย

TLO คัดกรองผลงานวิจัย

(2) การอนุญาตให้ใช้สิทธิ

- ประสานงานแลกเปลี่ยนข้อมูลกับผู้ที่สนใจ
- ประเมินมูลค่าทรัพย์สินทางปัญญา
- เจรจาต่อรองเงื่อนไข
- ประสานงานเรื่องร่างสัญญาและลงนาม

(3) ผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธินำไปใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์

- การถ่ายทอดเทคโนโลยี
- การผลิต การตลาด และการจำหน่าย
- การพัฒนาต่อยอด
- การขอการรับรองจากหน่วยงานควบคุม

(4) รายรับที่ได้จากผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิก่อให้เกิดการพัฒนาทางวิจัย
อย่างต่อเนื่อง

- เป็นทุนสำหรับการวิจัยและพัฒนาต่อไป
- จัดสรรผลประโยชน์บางส่วนให้แก่แก่นักวิจัยเพื่อ
เป็นแรงจูงใจในการวิจัยและพัฒนา

ประกาศสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เรื่อง นโยบายด้านทรัพย์สินทางปัญญา ของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) เป็นหน่วยงานของรัฐที่มุ่งวิจัยและพัฒนาองค์ความรู้ด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยี และนวัตกรรม ส่งเสริมการใช้ประโยชน์และถ่ายทอดองค์ความรู้และเทคโนโลยีดังกล่าว และโดยที่ สวทช. ตระหนักถึงความสำคัญในการสร้างสรรค์ คຸ້ມครอง และบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา ในการนี้ เพื่อให้เป็นไปตามพระราชบัญญัติพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี พ.ศ. 2534 ที่มีวัตถุประสงค์และให้อำนาจตามมาตรา 11 (1) และมาตรา 12 (2) ในการส่งเสริมการวิจัยและพัฒนา ส่งเสริมความร่วมมือระหว่างภาครัฐบาล ภาคเอกชน และสถาบันการศึกษา ตลอดจนนานาชาติ เพื่อพัฒนาประโยชน์เชิงพาณิชย์ และให้ สวทช. มีอำนาจรับค่าตอบแทนการใช้ประโยชน์ทรัพย์สินทางปัญญา รวมทั้งทำความตกลงและกำหนดเงื่อนไขเกี่ยวกับค่าตอบแทนนั้น จึงได้กำหนดนโยบายด้านทรัพย์สินทางปัญญาขึ้น ดังนี้

1. ส่งเสริมการสร้างผลงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมที่ตอบสนองต่อความต้องการของเศรษฐกิจ สังคมและประเทศ โดยมีมาตรการสร้างแรงจูงใจในการส่งเสริมให้เกิดบรรยากาศการสร้างงานวิจัย พัฒนาและนวัตกรรมอันมีทรัพย์สินทางปัญญา ซึ่งนำไปสู่การใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ และ/หรือสาธารณประโยชน์
2. สนับสนุนการคຸ້ມครองทรัพย์สินทางปัญญาทั้งในประเทศและต่างประเทศ โดยผ่านกระบวนการคัดเลือกตามแนวทางที่เหมาะสมและชัดเจน รวมทั้งเคารพสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของผู้อื่น
3. ส่งเสริมการเผยแพร่ผลงานวิจัยในเชิงวิชาการภายใต้ขอบเขตที่เหมาะสมกับการใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ หลังจากที่ได้ดำเนินการขอรับความคຸ້ມครองทรัพย์สินทางปัญญาแล้ว (หากมี)
4. ส่งเสริมให้มีการถ่ายทอดเทคโนโลยีอย่างถูกต้องตามกฎหมาย ไม่ว่าในเชิงพาณิชย์หรือสาธารณประโยชน์ เพื่อเสริมสร้างขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศ

5. ให้มีการจัดสรรผลประโยชน์ที่ได้รับจากการนำทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์แก่บุคคลที่เกี่ยวข้อง เพื่อสร้างแรงจูงใจในการทำงานวิจัย พัฒนา และนวัตกรรม
6. สนับสนุนกิจกรรมเกี่ยวกับการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญาที่ไม่มีผลประโยชน์ทับซ้อน (Conflict of interest) ไม่ว่าจะโดยทางตรงหรือทางอ้อม
7. ให้การสนับสนุนหน่วยงานที่ดูแลรับผิดชอบการบริหารจัดการทรัพย์สินทางปัญญา และจัดสรรทรัพยากรให้เพียงพอต่อการดำเนินงานของหน่วยงานดังกล่าว
8. สนับสนุนความร่วมมือในด้านทรัพย์สินทางปัญญากับหน่วยงานภายนอกทั้งภาครัฐและภาคเอกชน

จึงประกาศมาเพื่อทราบโดยทั่วกัน

ประกาศ ณ วันที่ 20 มกราคม พ.ศ. 2555

(นายทวิศักดิ์ กอนันต์กุล)

ผู้อำนวยการ

สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ

1. หลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ทุนอุดหนุนการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรมแก่หน่วยงานภายนอก

สวทช. กำหนดหลักเกณฑ์เกี่ยวกับการให้ทุนอุดหนุนการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรมแก่หน่วยงานภายนอกไว้ในข้อบังคับคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ว่าด้วยการบริหารจัดการผลงานวิจัยภายใต้ทุนอุดหนุนโครงการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรม พ.ศ. 2553 ดังนี้

1. จำกัดขอบเขตการบังคับใช้เฉพาะการให้ทุนโครงการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรมแก่หน่วยงานภายนอก
2. สวทช. อาจให้ทุนสนับสนุนการดำเนินการวิจัยร่วมกับหน่วยงานสนับสนุนทุนวิจัยร่วมอื่น
3. สวทช. เป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาร่วมกับหน่วยงานผู้รับทุนและหน่วยงานสนับสนุนทุนวิจัยร่วม (หากมี)
4. การขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในประเทศไทยจะพิจารณาศักยภาพและรูปแบบการขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา หากหน่วยงานผู้รับทุนและ/หรือหน่วยงานสนับสนุนทุนวิจัยร่วม (หากมี) ไม่เห็นชอบในการคัดเลือกดังกล่าวสามารถอุทธรณ์ต่อคณะกรรมการบริหารจัดการผลงานวิจัย สวทช. ได้ภายใน 30 วัน ผู้เป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาร่วมกันรับผิดชอบค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้น โดยหน่วยงานผู้รับทุนรับผิดชอบหนึ่งส่วน และส่วนที่เหลือให้ สวทช. รับผิดชอบค่าใช้จ่ายร่วมกับหน่วยงานสนับสนุนทุนวิจัยร่วม (หากมี) ตามสัดส่วนการให้ทุน
5. การขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาในต่างประเทศให้ทำความตกลงเป็นรายกรณี โดย สวทช. จะนำเรื่องหารือเพื่อขอความเห็นชอบจากคณะกรรมการบริหารจัดการผลงานวิจัยก่อน
6. เว้นแต่ตกลงเป็นอย่างอื่น สวทช. สงวนสิทธิในการเป็นผู้บริหารจัดการผลงานวิจัยในเชิงพาณิชย์ โดยผู้บริหารจัดการผลงานวิจัยมีสิทธิหักค่าใช้จ่ายที่เกิดขึ้นตามจริงที่เหมาะสมและสมควรโดยแสดงหลักฐานการใช้จ่าย และได้รับค่าตอบแทนการบริหารจัดการผลงานวิจัยในอัตราร้อยละ 15 ของผลประโยชน์ที่เกิดขึ้น
7. การจัดสรรผลประโยชน์ภายหลังจากหักค่าใช้จ่ายตามข้อ 7 สวทช. จะจัดสรรผลประโยชน์

ร่วมกับหน่วยงานสนับสนุนทุนวิจัยร่วม (หากมี) ก่อน ตามสัดส่วนการให้ทุน จาก นั้น สวทช. จะจัดสรรผลประโยชน์ที่ สวทช. มีสิทธิได้รับให้แก่หน่วยงานผู้รับทุน ในอัตราร้อยละ 75 ส่วนที่เหลือร้อยละ 25 ตกเป็นสิทธิของ สวทช.

2. การวางแผนกลยุทธ์ด้านทรัพย์สินทางปัญญาก่อนการวิจัย

ข้อมูลสิทธิบัตรที่เปิดเผยในฐานะข้อมูลต่างๆ สามารถนำมาใช้ประโยชน์ในการศึกษา แนวโน้มและรูปแบบการพัฒนาเทคโนโลยีในสาขาต่างๆ เกิดการกำหนดทิศทางการวิจัยที่ ตอบสนองความต้องการของภาคอุตสาหกรรมและผู้บริโภค ซึ่งสอดคล้องกับกลยุทธ์และ นโยบายของ สวทช. ที่มุ่งเน้นการนำวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีมาใช้ในการสร้างนวัตกรรม เพื่อพัฒนาเศรษฐกิจและสังคม เมื่อผนวกกับการศึกษาข้อมูลด้านการตลาด กฎหมาย และกฎระเบียบ รวมถึงข้อมูลอื่นที่เกี่ยวข้องเพิ่มเติม จะส่งผลให้สามารถกำหนดกลยุทธ์ ทรัพย์สินทางปัญญาได้อย่างมีประสิทธิภาพและประสิทธิผล มีการวางแผนการวิจัย กำหนด รูปแบบการคุ้มครองที่เหมาะสม บริหารจัดการความเสี่ยงการละเมิดทรัพย์สินทางปัญญา สร้างผลงานที่มีศักยภาพการใช้ประโยชน์ เกิดความคุ้มค่าในเชิงงบประมาณและระยะเวลา การวิจัย

3. สิทธิประโยชน์ที่พนักงานได้รับจากการนำผลงานวิจัยไปใช้ประโยชน์ใน เชิงพาณิชย์

หากผลงานวิจัยได้มีการนำไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์ สวทช. จะจัดสรรรายได้ ให้แก่พนักงานที่มีส่วนร่วมในการดำเนินการวิจัยตามเงื่อนไขที่กำหนดในข้อบังคับคณะกรรมการ พัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดสรรผลประโยชน์จากการนำ ผลงานวิจัยไปใช้ในเชิงพาณิชย์ พ.ศ. 2551 ดังนี้

1. สิทธิประโยชน์ตามที่ระบุในข้อบังคับฉบับนี้ มีผลบังคับใช้เฉพาะรายได้ที่ สวทช. ได้ รับตั้งแต่วันที่ 30 กรกฎาคม พ.ศ. 2551 เป็นต้นไป
2. ผู้มีสิทธิได้รับจัดสรรผลประโยชน์ หมายถึง พนักงาน สวทช. ที่เป็นผู้ดำเนินการหรือ มีส่วนร่วมในการวิจัย และมีสถานภาพเป็นพนักงาน สวทช. ณ วันที่คณะทำงาน จัดสรรผลประโยชน์จากการนำผลงานวิจัยไปใช้ในเชิงพาณิชย์อนุมัติการจัดสรร

นั้นๆ

3. ผลงานวิจัยที่มีสิทธิได้รับการจัดสรรผลประโยชน์ หมายถึง ผลงานที่สามารถได้รับความคุ้มครองตามกฎหมายว่าด้วยทรัพย์สินทางปัญญาในนามของ สวทช. หรือ ในนาม สวทช. ร่วมกับหน่วยงานอื่น และ สวทช. มีสิทธิได้รับผลประโยชน์จากการนำผลงานนั้นไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์

ทั้งนี้ไม่รวมถึงผลงานวิจัยที่ สวทช. ให้ทุนอุดหนุนการวิจัย พัฒนาและวิศวกรรม ตามข้อบังคับคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ว่าด้วยการบริหารจัดการผลงานวิจัยภายใต้ทุนอุดหนุนโครงการวิจัย พัฒนาและวิศวกรรม พ.ศ. 2553

4. กรณีที่ สวทช. เป็นเจ้าของร่วมในผลงานวิจัยร่วมกับหน่วยงานภายนอก สวทช. จะจัดสรรผลประโยชน์ให้หน่วยงานภายนอกตามสัดส่วนที่ตกลงไว้ก่อนนำรายได้ส่วนที่เหลือมาจัดสรรให้แก่พนักงาน สวทช. ต่อไป
5. การจัดสรรผลประโยชน์แก่พนักงาน สวทช. ใช้อัตราคงที่ (Fixed rate) โดยคำนวณรายได้สะสมจากการนำผลงานวิจัยไปใช้ในเชิงพาณิชย์แบบขั้นบันไดดังนี้
 - 5.1. รายได้สะสมส่วนที่ไม่เกิน 1,000,000 บาทแรก จัดสรรให้คณะผู้วิจัยในอัตราร้อยละ 70 ส่วนที่เหลือร้อยละ 30 นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของ สวทช.
 - 5.2. รายได้สะสมส่วนที่เกิน 1,000,000 บาทแรก จัดสรรให้คณะผู้วิจัยในอัตราร้อยละ 30 ส่วนที่เหลือร้อยละ 70 นำส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของ สวทช.
6. เมื่อพนักงาน สวทช. รายได้สิ้นสุดสถานภาพการเป็นพนักงานภายหลังการอนุมัติจัดสรรผลประโยชน์ให้นำสัดส่วนรายได้ที่พนักงานดังกล่าวมีสิทธิได้รับหลังจากนั้นทั้งหมดส่งเข้ากองทุนเพื่อการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีของ สวทช. ต่อไป

4. ใครคือเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของผลงานวิจัย

หลักทั่วไป : พนักงานที่คิดค้นการประดิษฐ์ใดๆ จะได้รับการระบุชื่อเป็น “ผู้ประดิษฐ์” (Inventor) และมีหน้าที่โอนสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาของผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นให้แก่ สวทช. และ/หรือ หน่วยงานอื่น โดยขึ้นอยู่กับรูปแบบและลักษณะของการวิจัย ตัวอย่างเช่น

1. สวทช. เป็นเจ้าของสิทธิแต่ผู้เดียวสำหรับผลงานวิจัยที่เกิดขึ้นภายใต้โครงการวิจัย ภายใน สวทช. (In-house research) ตามสัญญาจ้างงาน
2. สวทช. เป็นเจ้าของสิทธิร่วมกับหน่วยงานอื่นในผลงานวิจัยที่เกิดจากการดำเนินการ ร่วมวิจัย (Collaborative research) ตามเงื่อนไขที่คู่สัญญาตกลงเป็นลายลักษณ์อักษร
3. สวทช. ในฐานะหน่วยงานให้ทุนอุดหนุนการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรม (Research grant - OUT) เป็นเจ้าของสิทธิร่วมกับหน่วยงานผู้รับทุนและหน่วยงานสนับสนุน ทุนวิจัยร่วม (หากมี) ตามข้อบังคับคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี แห่งชาติ ว่าด้วยการบริหารจัดการผลงานวิจัยภายใต้ทุนอุดหนุนโครงการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรม พ.ศ. 2553
4. กรณี สวทช. เป็นผู้รับทุนอุดหนุนการวิจัย พัฒนา และวิศวกรรม (Research grant - IN) ความเป็นเจ้าของสิทธิเป็นไปตามเงื่อนไขที่ระบุในสัญญารับทุนอุดหนุนการวิจัย

หลัก : ความเป็นเจ้าของสิทธิใน
ทรัพย์สินทางปัญญาของผลงานวิจัย
ขึ้นอยู่กับรูปแบบและลักษณะ
ของการวิจัย

5. กรณีใดที่พนักงานมีหน้าที่โอนสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญาให้แก่ สวทช.

1. ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานตามหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แม้นอกเหนือเวลาปฏิบัติงานตามปกติ และก่อให้เกิดผลงานวิจัยในรูปแบบใดรูปแบบหนึ่ง
2. ผลงานที่เกิดจากการปฏิบัติงานที่นอกเหนือหน้าที่ที่ได้รับมอบหมาย แต่มีการใช้ข้อมูล สถิติ ห้องปฏิบัติการ วัสดุ อุปกรณ์ หรือทรัพยากรใดๆ ของ สวทช. อย่างมีนัยสำคัญ (Significant use)
3. สำหรับผลงานอื่นนอกเหนือจาก 1 และ 2 ที่ดำเนินการร่วมกับหน่วยงานอื่น โดยไม่มีการตกลงระหว่าง สวทช. และหน่วยงานอื่นเป็นลายลักษณ์อักษร ไม่ว่าจะมีการขออนุญาตหรือแจ้งให้ผู้บังคับบัญชาทราบหรือไม่ ให้พนักงานหารือกับ TLO เพื่อหาหรือแนวทางดำเนินการต่อไป

พนักงานมีหน้าที่โอนสิทธิความเป็นเจ้าของในทรัพย์สินทางปัญญา
ที่เกิดจากการดำเนินงานวิจัย แก่ สวทช.

6. ใครมีสิทธิยื่นขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญา

การขอรับความคุ้มครองทรัพย์สินทางปัญญาใดๆ จะทำในนาม สวทช. ทั้งนี้ ไม่อนุญาตให้พนักงานระบุชื่อเป็นเจ้าของสิทธิในทรัพย์สินทางปัญญา แม้ว่า สวทช. ไม่ประสงค์ขอรับความคุ้มครองในผลงานวิจัยนั้นก็ตาม

สวทช. สงวนสิทธิในการยื่น
ขอรับความคุ้มครองทรัพย์สิน
ทางปัญญาในนามหน่วยงาน

7. ใครคือผู้ประดิษฐ์

บุคคลที่จะได้รับการระบุชื่อว่าเป็น “ผู้ประดิษฐ์” จะต้องเป็นผู้ดำเนินการวิจัย พัฒนา หรือให้คำปรึกษาแก่งานวิจัยนั้นอย่างมีนัยสำคัญซึ่งไม่รวมถึงบุคคลที่มีส่วนเกี่ยวข้องกับงานวิจัยในด้านอื่นๆ เช่น การดำเนินการตามคำสั่งหรือภายใต้การควบคุมดูแลของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง การจัดเตรียมเอกสารต่างๆ การเป็นผู้ประสานงานโครงการ การเป็นผู้บังคับบัญชาที่มีหน้าที่ในการอนุมัติ เป็นต้น

ผู้ประดิษฐ์ คือ บุคคลที่ดำเนินการวิจัยและพัฒนาเท่านั้น

8. การรักษาความลับของข้อมูล

ทุกคนที่มีส่วนร่วมในการดำเนินโครงการวิจัย และ/หรือ เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย มีหน้าที่รักษาความลับของข้อมูล ทั้งนี้ หัวหน้าโครงการวิจัยมีหน้าที่แจ้งผู้เกี่ยวข้องทุกฝ่ายให้ทราบถึงหน้าที่ รวมทั้งระยะเวลาที่ผูกพันในการรักษาความลับของข้อมูล และระมัดระวังมิให้มีการนำข้อมูลใดๆ ของโครงการวิจัยไปใช้ประโยชน์อย่างไม่เหมาะสม หรือไม่ได้รับอนุญาต

ทุกคนที่เข้าถึงข้อมูลเกี่ยวกับงานวิจัย มีหน้าที่รักษาความลับของข้อมูลตามเงื่อนไข และระยะเวลาที่ระบุ

9. ข้อพึงระวังในการเปิดเผยข้อมูลผลงานวิจัย

1. ก่อนยื่นคำขอรับสิทธิบัตรหรืออนุสิทธิบัตรต่อกรมทรัพย์สินทางปัญญา กระทรวงพาณิชย์ พึงหลีกเลี่ยงการเปิดเผยข้อมูลต่อสาธารณะในรูปแบบต่างๆ เช่น การตีพิมพ์บทความ การเผยแพร่ผลงานวิจัยในการประชุม/การสัมมนาทางวิชาการ เป็นต้น
2. หากประสงค์จะเปิดเผยข้อมูลต่อบุคคลใดบุคคลหนึ่งหรือหน่วยงานใดหน่วยงานหนึ่งก่อนที่กรมทรัพย์สินทางปัญญาจะประกาศโฆษณาคำขอรับสิทธิบัตรต่อสาธารณะ (Publication) ต้องจัดทำสัญญาการเก็บรักษาความลับ (Non-disclosure Agreement - NDA) กับผู้รับข้อมูลก่อนการเปิดเผยดังกล่าว
3. สมุดบันทึกการวิจัย (Laboratory notebook) ต้องเก็บไว้ในสถานที่ที่มีมาตรการในการรักษาความปลอดภัย เช่น เก็บในตู้নিরภัย มีการจำกัดจำนวนผู้เข้าถึงข้อมูล และละเว้นการเปิดเผยข้อมูลต่อผู้ที่ไม่มีส่วนเกี่ยวข้อง เป็นต้น

เพื่อรักษาประโยชน์สูงสุด โปรดสอบถาม TLO
เพื่อความมั่นใจ ก่อนเปิดเผยข้อมูล
ผลงานวิจัยใดๆ

10. การอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensing) คืออะไร

หมายถึงการที่เจ้าของสิทธิในเทคโนโลยี หรือเรียกว่า “ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ” (Licensor) อนุญาตให้บุคคลอื่น หรือเรียกว่า “ผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ” (Licensee) นำผลงานวิจัยของตนไปใช้ประโยชน์ในเชิงพาณิชย์หรือเพื่อประโยชน์สาธารณะตามเงื่อนไขที่ระบุ เช่น เพื่อผลิต ใช้ หรือผลิตและจำหน่าย เป็นต้น ภายในระยะเวลาที่กำหนด โดยกำหนดค่าตอบแทนการใช้สิทธิหรือไม่ก็ได้

ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิยังคงเป็นเจ้าของผลงานวิจัย
เพียงแต่อนุญาตให้บุคคลอื่นใช้สิทธิในผลงานวิจัย
ของตนภายในระยะเวลาและเงื่อนไขที่กำหนด

11. การอนุญาตให้ใช้สิทธิในผลงานวิจัยมีขั้นตอนอย่างไร

1. นักวิจัยหรือผู้เกี่ยวข้องติดต่อ TLO โดยแจ้งว่าผลงานวิจัยมีการพัฒนาอยู่ในระดับใด เพื่อวิเคราะห์ศักยภาพการใช้ประโยชน์ของผลงานวิจัยหรือผลิตภัณฑ์ต้นแบบ หรือ TLO ริเริ่มคัดกรองผลงานวิจัยที่มีศักยภาพเอง หรือผู้สนใจแจ้งความประสงค์ต่อ TLO เพื่อขออนุญาตใช้สิทธิในผลงานวิจัยที่ต้องการ

2. กำหนดกลุ่มผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิที่มีศักยภาพ โดย TLO จะประสานงานและทำงานร่วมกับนักวิจัยและผู้เกี่ยวข้องอย่างต่อเนื่องเพื่อแสวงหาผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิที่มีความพร้อมและมีศักยภาพที่เหมาะสมกับเทคโนโลยีที่จะอนุญาตให้ใช้สิทธิ โดยจัดให้นักวิจัยพบกับกลุ่มผู้ประกอบการแบบเฉพาะกลุ่ม เผยแพร่ข้อมูลทางเว็บไซต์ การจัดแสดงผลงานในการประชุม สัมมนา และนิทรรศการต่างๆ เป็นต้น
3. หากจำเป็นต้องเปิดเผยข้อมูลผลงานวิจัยเชิงลึกในขั้นตอนการเจรจาเงื่อนไขการอนุญาตให้ใช้สิทธิ TLO จะจัดให้ผู้รับข้อมูลลงนามในสัญญาการเก็บรักษาความลับ (Non-disclosure Agreement - NDA)
4. รูปแบบของการอนุญาตให้ใช้สิทธิจะคำนึงถึงความเหมาะสมของเทคโนโลยี รวมทั้งความต้องการและศักยภาพของผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิเป็นสำคัญ ได้แก่ สัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิในการผลิตและจำหน่ายผลิตภัณฑ์ หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิเพื่อการทดสอบตลาด หรือสัญญาอนุญาตให้ใช้วัสดุ (Material Transfer Agreement) เป็นต้น

5. นักวิจัยและหน่วยงานต้นสังกัดของนักวิจัยมีส่วนร่วมให้ความเห็นแก่ TLO ในการกำหนดเงื่อนไขและค่าตอบแทนการอนุญาตให้ใช้สิทธิในเชิงพาณิชย์ ซึ่งข้อมูลนี้เป็นข้อมูลที่ใช้เฉพาะภายในหน่วยงานเท่านั้น และห้ามมิให้เปิดเผยต่อบุคคลภายนอก
6. TLO ประสานงาน พัฒนา และกำหนดแนวทางและรูปแบบการใช้ประโยชน์เชิงพาณิชย์ร่วมกับผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ เสร็จจ่าต่อรองรับรูปแบบและอัตราค่าตอบแทน รวมถึงเงื่อนไขต่างๆ
7. ระหว่างอายุของสัญญาอนุญาตให้ใช้สิทธิในผลงานวิจัย ผู้อนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensor) และผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ (Licensee) มีหน้าที่สนับสนุนให้ผลงานวิจัยนั้นนำไปสู่การใช้ประโยชน์อย่างมีประสิทธิภาพ ทั้งนี้ TLO จะประสานงาน ติดตามผล รวมทั้งแก้ไขปัญหา และ/หรือแสวงหาแนวทางที่เหมาะสม ในกรณีที่มีข้อติดขัดในระหว่างการใช้ประโยชน์ผลงานวิจัย

TLO นักวิจัย และผู้รับอนุญาตให้ใช้สิทธิ
จะดำเนินการร่วมกันเพื่อให้สามารถนำ
ทรัพย์สินทางปัญญาไปใช้ประโยชน์ได้อย่าง
มีประสิทธิภาพ

เอกสารอ้างอิง

1. ข้อบังคับคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ว่าด้วยการจัดสรรผลประโยชน์จากการนำผลงานวิจัยไปใช้ในเชิงพาณิชย์ พ.ศ. 2551
2. ข้อบังคับคณะกรรมการพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ ว่าด้วยการบริหารจัดการผลงานวิจัยภายใต้ทุนอุดหนุนโครงการวิจัย พัฒนาและวิศวกรรม พ.ศ. 2553
3. ประกาศสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ เรื่อง นโยบายด้านทรัพย์สินทางปัญญาของสำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ พ.ศ. 2555